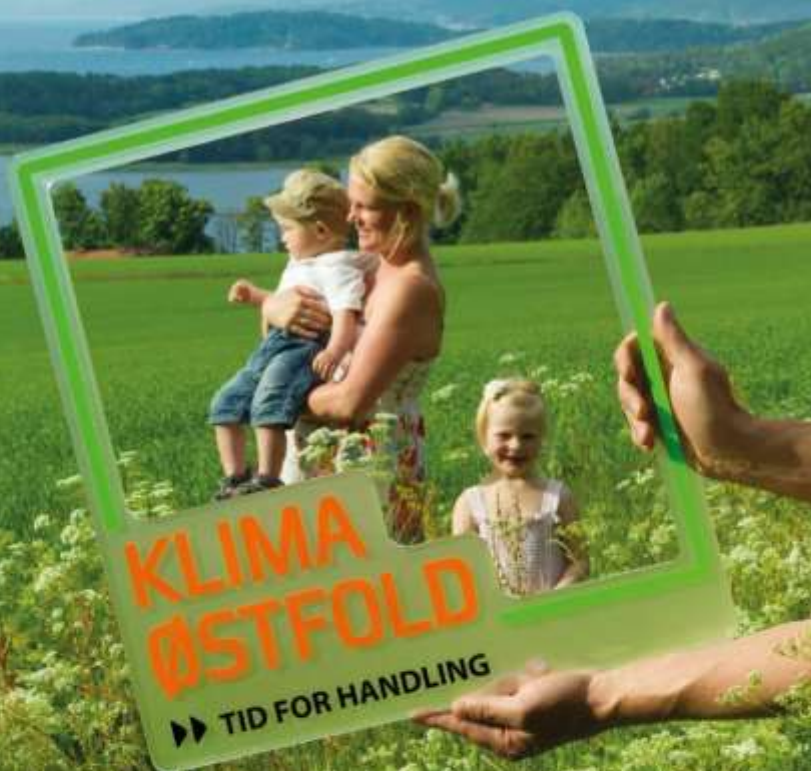

Et samarbeid mellom
kommuner, fylkesmannen
og fylkeskommunen

Årsrapport 2013

Klima Østfold

Samarbeidet

Klima Østfold er et verktøy for gjennomføring av tiltak som reduserer klimagassutslipp eller energiforbruk. Det samarbeides om prosjekter og tiltak som er i samsvar med kommunenes klima- og energiplaner, samt andre kommunale planer. Klima Østfold skal ikke være en erstatning for kommunalt klima- og energiarbeid, men en styrking og ressurs for kommunenes egen måloppnåelse.

Dette ønsker vi å oppnå gjennom å:

- Samarbeide på en måte som bidrar til å styrke gjennomføringen av partenes vedtatte politikk.
- Mobilisere ressurser til tiltak gjennom søknader til tilskuddsprogrammer statlig og internasjonalt.
- Drive kunnskapsoppbygging internt i nettverket.
- Kvalitetssikre og følge opp tiltak for best mulig reduksjonspotensial mht. klimagassutslipp.
- Utvikle relevante måleindikatorer for fylket og lage klimaregnskap i Østfold.

Klimarådets rolle og arbeid

Klimarådet består av fylkesordfører og ordførere fra de deltagende kommunene samt representant for fylkesmannen. Klimarådet årlige møte 28. februar, hvor handlingsplanen og budsjett for 2013 ble vedtatt. 12 kommuner, Fylkeskommunen og Fylkesmannen var representert på Klimarådsmøtet. Rømskog, Hobøl, Trøgstad og Marker hadde meldt forfall. Det ble vedtatt at det skulle settes ned et arbeidsutvalg som kunne håndtere saker underveis i året. Arbeidsutvalget har bestått av Tage Pettersen, Moss (leder), Kari Agerup Fredrikstad og Ingolf Paller, Askim. Arbeids-utvalget har hatt tre møter i løpet av året som har gått.

Klimakontaktens rolle og arbeid

Klimakontaktene er på mange måter hjertet i Klima Østfold, og aktiviteten og deltakelsen her er en forutsetning for at samarbeidet skal fungere. Gruppa har hatt 5 møter, og vært ansvarlige for gjennomføringen av en rekke av aktivitetene: Klimaregnskap, Kommunikasjonsstrategi med Informasjonsplan, Handlingsplan, samt mye av arbeidet med Ladeinfrastruktur. I tillegg til å bidra i de konkrete aktivitetene har også klimakontaktene en viktig rolle som kontaktperson inn mot politikere og administrasjon i egen kommune.

De ulike faggruppens rolle og arbeid

Innkjøp

Faggruppe Innkjøp ble gjort om til en prosjekgruppe som jobbet konkret med innkjøp av moderne ladeinfrastruktur. Her har Marker kommune (representerer innkjøpssamarbeidet i indre), Fredrikstad, Sarpsborg og Moss deltatt i gruppa. Tilbudsfrist for dette anbudet er 12.02.2014.

Det er også i samarbeid med NHO og Fremtidens byer gjennomført seminar og workshop om innovative innkjøp med fokus på miljø og klima.

Energi og bygg

Etter anbudskonkurranse primo 2013 vant Rejlers oppdraget med å utføre energimerking og utvida tiltaksanalyse for energi i bygg i 12 kommuner og fylkeskommunen. Totalt var det 220 bygg med i anbudsgrunnlaget. Tiltaksanalysen var en opsjon og ble utløst på 88 av 220 bygg. Leveransen av tiltaksanalysen kommer som rapport og en ferdig rammesøknad til Enova. Faggruppe energi og bygg hadde møter med Rejlers knyttet til oppstart av dette arbeidet. Det ble høsten 2013 holdt ett møte i gruppa der Enova presenterte sine nye programmer, søknadsprosess og hvordan informasjonen fra Rejlers kan benyttes videre. Enova har fattet stor interesse for prosessen Klima Østfold har kjørt med Rejlers på offentlige bygg, og ønsker å bistå kommunene med å søke støtte og komme videre med tiltak.

Rejlers ferdigstiller sitt arbeid i februar 2014 og byggruppa vil deretter samles for å organisere videre arbeid.

Det ble arrangert et dagskurs i ENØK og energiledelse i praksis, med 19 deltakere.

Kommunale planvirkemidler

Faggruppe kommunale planvirkemidler har hatt et møte i 2013. Gruppa har nå knyttet til seg ekstern kompetanse, gjennom et samarbeid med Rune Opheim i Civitas, og vi legger opp til økt aktivitet i 2014. Det er også etablert samarbeid med Planforum. Hobøl, Marker, Fredrikstad, Askim, Spydeberg, Sarpsborg, Rakkestad, Moss, Trøgstad og Eidsberg deltar i gruppa. Plangruppa har samlet en del eksempler på klimakrav og formuleringer i kommuneplaner, som er lagt ut på nettsiden til Klima Østfold.

Deltakelse på andre møter/arrangement

Spydspisskommune

Klima Østfold deltar i Spydspisskommune-prosjektet som er finansiert av KRD med Zero som prosjektleder. Her deltar vi i et nettverk sammen med andre kommuner og Fylkeskommuner som ønsker å være en spydspiss innenfor et utpekt område. I Spydspiss-prosjektet har vi spesielt fokus på tilrettelegging for transport på fornybar energi, og på bruk av planvirkemidler i klima-arbeidet. Gjennom spydspiss-prosjektet får vi tilgang til kompetanse og ressurser fra Zero.

Koordinator har deltatt på to nettverksmøter i Spydspiss-prosjektet. Spydspissprosjektet inviterte og betalte for 2 deltakere til Zero-konferansen.

Energiforum Østfold

Koordinator deltar som sekretær for Energiforum Østfold. Mange av kommunene er også medlemmer i dette forumet, og det er en fin arena for kontakt og samhandling med næringsliv og organisasjoner i Østfold. Koordinator har deltatt på fire styremøter, og vært med å arrangere to medlemsmøter.

Biogass Østfold

Koordinator deltar i Styringsgruppa for Biogass Østfold 2015, som et bindeledd og representant for kommunene. Biogass Østfold har i samarbeid med Klima Østfold laget en rapport/veileder om valg av avfallsbehandling i kommunene.

Prosjekter

Innvilget:

Det er søkt og innvilget kr 300 000 i skjønnsmidler fra Fylkesmannen i Østfold. Skjønnsmidlene er brukt til drift av nettverket, og gjennomføring av aktiviteter og tiltak.

Infragreen er et Interreg prosjekt hvor Østfold fylkeskommune er prosjekteier på norsk side. Klima Østfold og Akershus fylkeskommune er partnere på norsk side. På svensk side er Fyrbodals kommunalforbund og Länsstyrelsen Västra Götaland partnere. Totalt har prosjektet budsjett på kr 6 mill kr, hvorav 4 er på norsk side grunnet ekstra støtte fra Transnova.

Kommunene har i 2013 fått tilbud om bistand og oppfølging ved utarbeidelse av en ladeinfrastrukturstrategi. Infragreen har laget en mal som er presentert i kommunene i forbindelse med oppstart av prosessen. Kommunene er lovet en utbetaling på inntil kr 40 000 per kommune mot dokumentert timeforbruk dersom strategien er ferdig og politisk behandlet innen utgangen av juni 2014. Strategiarbeidet vil sikre kommunene kvalitetsmessig god og kostnadseffektiv ladeinfrastruktur, samtidig som den avklarer kommunenes rolle i arbeidet. Gjennom strategiarbeidet vil deltagende kommuner stå rustet til å utnytte tilskuddsmidler fra Transnova i 2014.

Videre er det gjennomført et arbeid knyttet til en felles rammeavtale for ladeinfrastruktur hvor 19 kommuner, Østfoldmuseene og fylkeskommunene Østfold og Akershus deltar. Konkurransen er utarbeidet gjennom Infragreen og vil bli avklart i mars 2014.

KlimaReg (Energi- og klimaeffektive regioner – nye metoder og verktøy for energi- og klimaarbeid i offentlig og privat sektor) er et forskningsprosjekt der Klima Østfold gjennom Østfold Fylkeskommune er prosjekteier. Ekstern finansiering til prosjektet er 5.9 millioner kroner over tre år. Klima Østfold legger i tillegg ned en del egeninnsats. Blant annet har energianalysene av de kommunale byggene inngått i prosjektet. Østfoldforskning leder prosjektet, som gjennomføres i samarbeid med en rekke partnere både fra forskningsmiljøer og næringsliv. Formålet med KlimaReg er å finne fram til gode verktøy for å gjøre klima- og energiarbeidet mer effektivt og handlingsrettet, gjennom å kombinere lokal stedfestet informasjon med nasjonale databaser og modeller i GIS-baserte verktøy.

Avslått:

Klima Østfold søkte støtte fra Klima- og miljøprogrammet til Statens Landbruksforvaltning (SLF). Til et informasjons- og kompetanseprosjekt for bønder i Østfold. Søknaden ble dessverre avslått, men vi justerer litt på prosjektet og kommer til å søke på nytt i 2014.

Budsjett og finansierungsplan 2013:

Budsjett 2013	I hele kr
Lønn og kontorkostnader	790 000
Generelt informasjonsarbeid	40 000
Klimagassregnskap	100 000
Holdningskampanjer	150 000
Energiportal for bolighus	100 000
Mobilitetsplanlegging	50 000
Klimaregnskap og klimakalkulator for Østfoldgårder	30 000
Ledige midler	251 000
Sum egne midler	1 491 000

Finansierungsplan 2013	Total i hele kr
Fast tilskudd, kr 20 000 per kommuneadministrasjon	320 000
Innbyggerjustert tilskudd, kr 1,5 per kommune	400 500
Fylkeskommunen i Østfold	800 000
Fylkesmannen i Østfold	50 000
Sum sikker finansierung	1 570 500
Eksterne midler, tiltak	
Skjønnsmidler FM	250 000
Infragreen	1 500 000
Klimareg	767 000
Evt andre	
Total	4 087 500

Regnskap 2013

Inntekter 2013	Total i hele kr
Kommunebidrag	741 134
Fylkeskommunen i Østfold	800 000
Fylkesmannen i Østfold	300 000
Overført fra 2012	30 642
Sum egne midler	1 871 776
Eksterne midler, prosjekter	
Infragreen	1 500 000
KlimaReg	767 000
Sum finansiering 2013	4 138 776

Utgifter 2013	I hele kr
Lønn og kontorkostnader	910 038
Generelt informasjonsarbeid	33 730
Klimagassregnskap	120 000
Holdningskampanjer	8 000
Energiportal for bolighus	93 880
Mobilitetsplanlegging	0
Klimaregnskap og klimakalkulator for Østfoldgårder	0
Møter og konferanser	35 350
Enøk-kurs	28 800
Nettside og bilder	109 110
Sum egne utgifter 2013	1 338 908

Eksterne midler, prosjekter	
Infragreen	1 500 000
KlimaReg	767 000
Sum utgifter 2013	3 605 908
Net Total 2013	532 000

Det er ikke gjort beregninger på hvor mye kommunenes, Fylkeskommunens og Fylkesmannens egenandel i form av timer utgjør i prosjektet. Siden Klima Østfold skal være et verktøy for kommunene til å gjennomføre oppgaver som bør gjøres uansett, har dette ikke vært viktig. Det er ganske store forskjeller på hvor mye den enkelte kommune legger inn av egne ressurser.

Aktivitetene i Handlingsplanen

I det følgende rapporteres det direkte på aktivitetene i Handlingsplanen for 2013.

Aktivitet	Rapport
Miljø- og energiledelse, miljøstyringssystem	
Jobbe videre med ledelsesbasert organisasjonsforankring av miljøstyring i kommuneadministrasjonene og større, kommunale virksomheter.	Det har vært lite aktivitet i løpet av året. Har notat og opplegg for ledergruppene klart, men har ikke vært i flere kommuner i 2013. Satser på litt ny innfallsvinkel i 2014, med foredrag på eksisterende arena, f.eks. Beat for Beat-konferansen.
Utvikle og øke kvaliteten på Klimagassregnskap for kommunene, og lage et system for årlig rapportering av utslippstall.	Rapportering for 2011 og 2012 er utført i samarbeid med CO2-focus. Askim, Spydeberg, Våler, Hobøl og Hvaler har ikke rapportert.
Informasjons- og holdningsskapende arbeid	
Følge opp og videreutvikle kommunikasjonsstrategi og informasjonsplan for Klimaarbeid i Østfold frem mot 2015. Se vedlagt informasjonsplan!	Har nå nettside, Twitter og Facebook. Prøver å oppdatere jevnlig, og legge ut alle relevante dokumenter. Innlogging på nettsiden for å lese referater er: Brukernavn: klimaostfold, Passord: klimaostfold. Det sendes ut nyhetsbrev med en oppsummering av nyheter fra nettsiden noen ganger i året. Det er sendt ut to nyhetsbrev i 2013.
Gjennomføre to holdningskampanjer mot innbyggerne • En kampanje med utgangspunkt i Earth Hour og Energiportalen • En kampanje høst – sannsynligvis matkastebord på de videregående skolene	Kommunene gjennomførte felles kampanje rundt Earth Hour og Energiportalen i mars. Vi annonserte på facebook for Energiportalen. Det ble også skrevet en artikkel om Energiportalen i et Magasin som gikk ut til alle huster på Hvaler og deler av Fredrikstad. Matkastebord på de videregående skolene er utsatt til 2014.
Infrastruktur for ladbare biler	
Fase 3 – hurtiglading Utbygging av hurtigladere i Rakkestad, Ørje og Fredrikstad.	Utbygging fullført. Man kan nå lade bilen sin på ca 30 minutter i Moss, Fredrikstad, Sarpsborg, Rakkestad, Ørje og Askim.

Aktivitet	Rapport
Utarbeide Handlingsprogram/strategi for ladeinfrastruktur i kommunene og gjennomføre felles innkjøp av normalladepunkter med støtte fra MD til innovative innkjøp.	Utlysning og konkurransegrunnlag for felles innkjøp av moderne ladeinfrastruktur er lagt ut med frist 12.02.2014. Flere kommuner er i gang med å utarbeide strategier. Trøgstad var sammen med FK testkommune for utprøving av ulike ladestolper.
Transport	
Tilby kjøreopplæring til kommunalt ansatte som kjører mye. Både spesielt for el-bil men også økokjøring for vanlige biler.	Har ikke fått noe tilbud fra kjøreskolene vi har forespurt. Dette følges opp i 2014.
Tilby hjelp til å gjennomføre mobilitetsplanlegging for noen bedrifter/virksomheter.	FK Sarpsborg og Fredrikstad har avtalt å gjennomføre mobilitetsplanlegging som en del av samarbeidsavtalen Nedre Glomma. Fylkeskommunen har nå laget et spørreskjema som skal ut til alle virksomheter i Fylkeskommunen. I første omgang er det virksomhetene i nedre Glomma som skal kartlegges.
Utarbeide et eksempel på Policy-dokument om redusert bilkjøring i kommunale virksomheter – miljø og folkehelse.	Spørreskjema om reisevaner skal følges opp av en reisestrategi i Østfold Fylkeskommune.
Miljøvennlige Innkjøp	
Lage og distribuere enkle sjekklister for klimavennlige innkjøp.	Ikke startet
Utarbeide felles klima-formuleringer til konkurransegrunnlag for aktuelle områder (biler, ikt-utstyr, mat etc):	Har jobbet med felles utlysning av ladeinfrastruktur.
Jobbe videre med Kompetanseheving og kunnskapsnettverk for å skaffe nok fakta om miljøvennlige innkjøp, til å få politisk forankring i kommunen.	Har gjennomført flere kurs og frokostmøter med innovative innkjøp som tema – spisset mot hvordan denne metodikken kan brukes for å få klimavennlige innkjøp. Det har vært litt lav oppslutning fra kommunene på disse arrangementene.
Kommunale Planvirkemidler	
Legge til rette for god implementering av aktuelle krav,	Plangruppa har hatt et møte i 2013. Det er knyttet kontakt med ekstern konsulent

Aktivitet	Rapport
gjennom økt kompetanse og nettverksjobbing.	som skal bistå gruppen i 2014.
Utarbeide felles forslag til Klima- og energikrav til kommuneplaner, kommunedelplaner, reguleringsplaner og utbyggingsavtaler. Velge noen konkrete områder.	Har laget en oversikt over plankrav i kommuneplaner. Har lite på reguleringsplan-nivå.
Kommunale bygg	
Felles innkjøp av energimerking og utvidet analyse med handlingsplan for egne bygg i alle kommuner Utarbeide rammeavtale med Enova på vegne av kommuner og fylkeskommune. Felles ressurs for oppfølging av søknaden og politisk beslutning på investeringssiden Felles grunnlag for politisk behandling før iverksettelse av gjennomføringen	Mange analyser er ferdige. Alle skal være ferdige innen februar.
Øke kompetansen om bruk av tre i bygg, med særlig fokus på beslutningstakere og de som prosjekterer.	FK har arrangert møte om dette, men ikke i Klima Østfolds regi.
Avfall	
Bidra til godt kunnskapsgrunnlag for valg av metode for utsortering og innsamling av matavfall. Forberede grunnlag for politisk sak om økt utsortering av matavfall.	Biogass Østfold har laget et notat/veileder om dette.
Landbruk	
Lage klimaregnskap for to typiske Østfoldgårder, (korngård og en gård med husdyr).	Har søkt om 600 000 til et prosjekt sammen med Bondelaget, Landbruksrådgivinga og FM. Har fått avslag, men endrer litt og søker på nytt i år.

Aktivitet	Rapport
Peke på de viktigste tiltakene for reduksjon av utslipp, basert på klimaregnskapet – formidle/opplyse fylkets bønder.	
Tilby kurs om økokjøring i landbruket – Traktor og ulike redskap	Etter dialog med bondelaget har vi tenkt at det ikke er vits å bruke så mye ressurser på dette nå. Økokjøring bør heller inngå som en del av et mer omfattende energieffektiviserings-kurs.